

KÖNYVTÁRI

híradó

467359
ORSZÁGOS
KÖNYV-
TÁR

A FŐVÁROSI
SZABÓ ERVIN
KÖNYVTÁR
KÖZLÖNYE

MEGJELENIK HAVONTA

III. évfolyam. 12. szám.

1959. december.

HRUSCSOV ELVTÁRS A GANZ-MÁVAG GYÁRBAN.

/December 2./

Az uttesten még mindenütt apró viztölcsák tükröztek, de az eső már elállt, amikor elindultunk a gyár felé, hogy jelen lehessünk az ünnepi eseményen.

A gyár dolgozói kedves vendégek fogadására készültek. Az MSzMP VII. Kongresszusán résztvevő szovjet pártdelegáció - Nyikita Szergejevics Hruscsov vezetésével - tett látogatást aznap a Ganz-Mávag gyárban, kerületünk egyik büszkeségében, az ország egyik legnagyobb nehézipari üzemében. Eljöttek, hogy közvetlen közelről ismerkedjenek meg az üzem munkájával, a munkások életével.

A gyár minden részlegében készültek erre a napra. Munkások álltak az utvonal mellett, amely a vagonszerelde felé vezet. Ez volt a nagygyűlés színhelye. A vagonszerelde előtti térségen sok ember állt, ők már nem jutottak be a nagygyűlés színhelyére, de hangszórók közvetítésével hallhatták a beszédeket, és habár messziről és rövid időre, de ők is látni akarták a vendégeket, a szovjet delegációt és vezetőjét.

A szerelde oszlopait, a létrákat, a sokméter magasban húzódó állványokat, mellvédeket, a készülő vagonokat, de még a szomszédos műhelyrészek tetejét is ellepték a gyár dolgozói és a budapesti gyárak, üzemek és intézmények küldötteinek tömege.

Benn, a szerelőcsarnok falánál diszes tribün, feliratok, zászlók.

Pontosan déli tizenkét órakor a gyűlésteremben és a körülötte levő téren mintegy 17-18 ezer ember fogadta kitörő örömmel és tapssal Hruscsovot és a delegáció többi tagját, valamint Hruscsova asszonyt.

Elkezdődtek a beszédek, melyeket a hallgatóság feszült figyelemmel és nagy érdeklődéssel hallgatott. Ott álltak a gyár dolgozói festékes, munkaruhában, overállban, vagy bőrköténnel, ahogy munkahelyükről eljöttek. A humoros megjegy-

zéseknel együtt mosolyogtak, a fontos bejelentéseknél együtt lelkesedtek - és tapsoltak, tapsoltak!

Zugott, dübörgött a taps a visszhangzó vagonszereldejében és az egész gyárban. Ebből a tapsból a párt iránti hűség és bizalom, a proletárnemzetköziség legyűrhetetlen erejébe és a szocializmusba, mindnyájunk gyönyörű jövőjébe vetett biztos hit hallatszott.

T. Gy.

A 24. sz. KERÜLETI KÖNYVTÁR ÉLETÉBŐL.

A pestlőrinci 24.sz. ker.könyvtárunk 1959.évben teljesen átalakult. Külön ifjúsági kölcsönzőt, olvasótermet, fontos berendezési tárgyakat kapott, valamint kívül-belül tatarozták, . Parkjának rendbehozása most folyik. A 24.sz.könyvtár hálózatunk egyik legszebb könyvtára lett.

De az 1959-es év a könyvtár munkájában is figyelemreméltó eredményeket hozott. Az év elején a lemorzsolódás után megmaradt 1500 olvasóval szemben, jelenleg /dec.12/ 2580 beiratkozott olvasója van. 1959 évre tervezett 20 %-os emelkedést ez az eredmény jóval túlszárnyalja. A kötetek forgalma is arányos fejlődést mutat. Az év első 2 hónapjában lévő 5800,-6100-as kötetszám az év utolsó előtti két hónapjára 8000,-9100-ra emelkedett. November hónapban a 2314 kölcsönző közül 945 a 14 éven aluli olvasó, ami azt mutatja, hogy az ifjúsági kölcsönző jelentős forgalmat bonyolít le.

Felnőtt és ifjúsági ankétok, irodalmi emlék-estek, író-olvasó találkozók, valamint a könyvtár helyiségeiben és a kerület különböző pontjain rendszeresen rendezett könyv, kép és tablós kiállítások azt mutatják, hogy a 24-es könyvtár 1959 évben komoly gondot fordított a propaganda munkára is.

A marxista-leninista klasszikusok propagálásában a könyvtár dolgozói azzal is eredményesebbé kívánták tenni munkájukat, hogy a megadott könyveket /amelyek forgalmát külön nyilvántartották/ - a szépirodalmat is - a raktárból kiemelték, s a kölcsönző előterében helyezték el. Így nem csak az olvasónak, hanem a könyvtárosnak is állandóan a szeme előtt és a keze ügyében vannak ezek a könyvek.

Nagyjelentőségű kongresszusi felajánlást teljesített a 24.sz. könyvtár. Megnyitotta saját kezelésű könyvállomását az Állami Lakótelepen, amely Pestlőrinc legnagyobb munkástelepülése. A könyvtár dolgozói a könyvállomáson szerdán és szombaton kölcsönöznek, s a forgalom rohamosan emelkedik.

1959-ben még 3 nem saját-kezelésű könyvállomást létesítettek. Ezen a területen figyelemreméltó kísérletezést folytat a 24.sz.könyvtár. A 3 nem saját kezelésű állomás

közül az egyiket /Tanácsnál/ már be is vezették a Szabó Ervini gyakorlat szerinti kölcsönzést, vagyis az intézmény dolgozója aki a könyvtárosi teendőket társadalmi munkában ellátja a megadott könyvtári órában szabályosan, a hálózati gyakorlat szerint kölcsönöz, beiratkozási és késedelmi csekk-könyvvvel, tasakkal, könyvkártyával stb. A másik 2 könyvállomás is /ahol a beiratkozások egyébként már megtörténtek/ valamint a jövőre tervezettek, ugyanilyen típusura kívánja kialakítani a 24.sz.könyvtár.

A 24.sz.könyvtár legfrissebb hírei:

Tatay Sándor személyes megjelenésével író-olvasó találkozót rendeztek a megjelent nagylétszámú ifjúsági olvasók részére.

A gyermekek ötletes kérdései, s az író készülő ifjúsági regénye címének eldöntése /puskák és galambok / szinesítette az irodalmi délutánt. /XI.26.-án/

A kerület kulturális életének vezetői részvétele mellett nagyszámú pedagógus és tanuló jelenlétében nyitották meg dec. 1-én a feltűnően sok tehetséges lőrinci gyermek rajzaiból izlésesen összeállított gyermek-rajzverseny kiállítását.

XII.9.-én József Attila irodalmi- emlékestet rendezett a könyvtár. Az esten közreműködő Nagy Marianne előadóművésznő irodalmi élményt jelentő művészi tolmácsolásában hangzottak el a szebbnél szebb József Attila versek.

JUBILEUMI ÜNNEPSÉG A 7.sz. KÖNYVTÁRBAN.

December 10.-én zsufolásig megtelt helyiségében ünnepelte fennállásának 40. éves évfordulóját a 7.sz. ker.könyvtár.

Bruckner Frigyesné könyvtárvezető megnyitószavai után a Dózsa György uti ált. iskola zenei tagozatának énekkara ifjúsági kórusműveket adott elő.

Az ünnepi beszédet Révész Ferenc elvtárs könyvtárunk igazgatója tartotta. Ismertette a könyvtár jelentőségét, szerepét, feladatát. A Szabó Ervin Könyvtár hálózatán keresztül összehasonlítást tett a Tanácsköztársaság előtti, a Tanácsköztársaság ideje, a 25 éves Horthy-elyomás, valamint a felszabadulás utáni könyvtárfejlesztés között. Elmondotta, hogy míg 1919-ig 5 könyvtár fiókja volt az akkori Városi Nyilvános Könyvtárnak, a Tanácsköztársaság 133 nap alatt a nemzetközi imperializmus aktív támadása idején rengeteg feladata elvégzése mellett, ismerve a könyv és könyvtár jelentőségét, 2 könyvtárfiókot hozott létre.

Az ellenforradalom győzelme után a magyar uralkodóosztály, mely ugyancsak jól tudta mit jelent a könyv, a művelődés, már csak öt évenként létesített egy-egy könyvtárfiókot, azt is lehetőleg a város belterületén.

1945 meghozta a magyar nép számára a szabadságot. A második magyar proletárdiktatura idején egy-egy új könyvtár létrehozására már csak egy-egy fél év esik. Ezeket a könyvtárakat Budapest egész területén hozták létre, sullyal a munkáslakta kerületekben.

Összehasonlítást tett az olvasók számának emelkedésénél is, elmondta, hogy még az utolsó un. békeévben /1938/ az olvasók létszáma 27.000 volt, ma: 135.000. Majd rátért arra, milyen jelentős anyagi áldozatot hoz pártunk és kormányzatunk a könyvtárak fenntartása, a lakosság kulturális ellátása érdekében. Utalt arra, hogy egy könyv kölcsönzése hálózatunkban államunknak 1.70 Ft.-ba kerül, ami lényeges ráfizetésként hat, azonban ez busásan megtérül, mivel az új társadalmirendet csakis művelt emberek sokaságával lehet megvalósítani.

Végezetül néhány epizódot mondott el a 7-es könyvtár életéből s kérte a megjelent olvasókat segítsenek a könyvtár munkája jobb ellátásában és az olvasók létszámának emelésében.

Ezután a könyvtár két olvasója, egyik a MÜM. 26.sz. Intézetének tanulója, másik a Hazai Pamutszövő leányotthon tanulója, szavalt el egy-egy verset.

Majd azon olvasók, akik sokat segítettek a könyvtárnak az olvasók szervezésében és egyéb munkákban, könyvjutalmat kaptak. Többen szót kértek a könyvtár olvasói közül, dicsérték a könyvtárosok áldozatkész, jó munkáját.

Egy olvasó, aki Szabó Ervint személyesen ismerte, arról a nagy élményről beszélt, amit számára ez az ismeretség jelentett.

A körzet párttitkára, aki szintén a könyvtár olvasója, méltatta az eredményes nevelőmunkát.

Bruckner Frigyesné az ünnepély befejezéseként megköszönte a párt, az államiszervek munkatársai és az olvasók segítségét, kik valamennyien hozzájárultak ahhoz, hogy a könyvtár betölthesse a ráváró feladatokat.

Az ünnepség nagyon jó, meleg, valósággal családias hangulatban folyt le. Bizonyította, hogy az olvasók magukénak érzik a könyvtárat és élnek az olvasás és könyvtárhasználat államunk adta lehetőségével.

Kertész Pál

S Z A B Ó E R V I N É S A K Ö N Y V T Á R
D O L G O Z Ó I

A napokban hagyta el a sajtót Szabó Ervinnek magyar nyelven megjelent könyvtártudományi, művelődéspolitikai cikkeinek, tanulmányainak és kritikáinak közel 800 oldalas gyűjteménye, amelyet Tiszay Andor rendezett sajtó alá. A hézagpótló kiadvány, amellyel régi tartozását törleszti le a könyvtár, a Könyvtárosok Kiskönyvtára sorozatunk első számaként látott napvilágot. Méltatásra legközelebbi számunkban térünk vissza, addig is alábbiakban folytatólagosan közöljük a könyvtár dolgozóinak véleményeit Szabó Ervin szakmai tanulmányairól, arról, hogyan találkoztak Szabó Ervin egykori cikkeivel, milyen hatást váltottak ki belőlük ezek az írások? Kérjük ezért dolgozóinkat, hogy Szabó Ervinnek kötetbe gyűjtött, eddig nagyrészt kallódó írásait, amelyek alappillérei a modern magyar könyvtártudománynak, tanulmányozzák át minél többen és észrevételeiket, a tanulmányok rájuk gyakorolt hatását közöljék velünk.

G O N D O L A T O K

a "Szabó Ervin könyvtártudományi cikkei és tanulmányai" c. kötet böngészésekor.

Nem akarok olyan tulzásba esni, hogy véleményemet a "csak dicséret illet, nem bírálat" superlatívusszal kezdjem és mégis, csak dicséretet mondhatok a kötet tartalmáról, amelynek olvasása oly annyira magával ragadott. Ha a könyvtártani cikkeket tekintem: ezek elolvasása egyenesen felüdtett, mert ritkaság magyar vonatkozásban még ma is ilyen alapos felkészültségű, sokoldalú ismeretekkel rendelkező bibliológussal, bibliotekónomussal, könyvtári szakemberrel találkozni, mint aminő Szabó Ervin! De a szakmai anyagon való abszolút uralkodáson túlmenően: imponáló az a világos okfejtés, az a megcáfolhatatlan logika, ahogyan és amivel Szabó Ervin a maga szakmai meggyőződését úgy fogalmazza meg, hogy az mint a könyvtártan tudományos és elvi alapja áll előttünk!

A szellemi gyönyörködés azonban akkor sem veszít intenzitásából, amikor pl. Szabó Ervin irodalomelméleti vélekedését ismerjük meg, mondjuk a Bresztowszky Edével folytatott párharc során.

Egyetlenegy cikk azonban mégis csak akad a gyűjtőkötetben, amely cikk elolvasása - lehangolt. Lehangolt, mert ebben, szándékosan-e, azért, hogy viszonzválaszát politikai sikra is helyezze, avagy valami megmagyarázhatatlan tünődésből-e pl. túlérzékenységből, hogy t.i. a "radikális" jelzöt félreértette - most már megállapítani nem lehet, de ebben a cikkben, illetve válaszban Szabó Ervin mintha egy kicsit melléfogott volna. A kötet 324. oldalán "A pellengér - radikális hivatalfőnökök kezelésében" c. alatt található cikkről van szó. "A NŐ" c. feminista lap 1915. évf. 9.sz. 111. lapján megjelent és Szabó Ervin mint gyökeresen szigorú, tehát szigorúságában radikális hivatalfőnök elleni támadást tartalmazó cikkről beszélek, arról, ahogyan Szabó Ervin válaszában a radikális jelzöt félreértve, politikai pártállását érzi megtámadva a női munkához és annak értékléséhez való viszonyulásában. Figyelmesen elolvastam a feminista lap inkriminált cikkét, de nem voltam képes felfedezni benne semmi olyan célzást sem, ami Szabó Ervin politikai pártállását tenné bírálat tárgyává: egyszerűen azért támadja Szabó Ervint, mert túl szigoruan, túl radikálisan bírálja el a könyvtári női munkaerők betegség címén történt mulasztásait, távollétét.

Persze, erre a kifogásolásra rá lehetne mondani azt is, hogy ez nem más, mint "kákán is csomót keresés". Nem tehetek róla, de amikor megismétlem, hogy a kötet átlapozása és számos cikkének alapos elolvasása nagy szellemi gyönyörűséget szerzett, nem tudom elhallgatni, hogy ennek az egyetlen rövid válasznak elolvasásakor valahogy úgy éreztem, mintha a Szabó Ervinről bennem élő képen hirtelen valami - bármily mikroszkopikusan parányi, de mégis csak - indokolatlanul öntorzító vonást fedeztem volna fel.

Persze ez a befejezésül felhozott negativum semmiben sem érinti, még kevésbé csökkenti azt a meggyőződésemet, hogy ezt a gyűjtőkötetet kiadni - debuisset pridem, már régen kellett volna és hogy a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár azzal, hogy megindította a "Könyvtárosok Kiskönyvtára" c. kiadványsorozatát és, hogy ennek első köteteként "Szabó Ervin könyvtártudományi cikkeit és tanulmányait" bocsátotta közre: önmagát tisztelte meg és bebizonyította, hogy Szabó Ervin szellemi, tudományos örökségének - méltó letéteményese!

Könyvtáros csak elismeréssel adózhat annak, aki ezt a kiadványsorozatot megindította!

Kalmár Gyula

A SZOCIALISTA NEVELŐ MUNKA HATÁROZOTTABB

ÉRVÉNYESÍTÉSÉÉRT.

E címmel jelent meg a Kerületi Könyvtárak Osztályának utmutatója ez év júliusában azzal a céllal, hogy a kerületi könyvtárak olvasószolgálati munkájában a VII. kongresszus tiszteletére az eddiginél tudatosabb tevékenységet tanácsoljon.

Most, amikor a Kongresszus munkája befejeződött, s érté - keli minden üzem, hivatal intézmény a kongresszus tiszteletére vállalt munkák teljesítését, mi is megvizsgáltuk, mit eredményezett utmutatónk felhasználása a kerületi könyvtárak olvasószolgálati munkájában.

Amint a K.H. olvasói tudják, az utmutatóban a marxizmus-leninizmus klasszikusainak néhány művét és a mai és közelmúlt életünk problémáit feldolgozó szépirodalmi alkotások fokozottabb népszerűsítését jelöltük meg feladatként.

Az utmutató nem írta elő a könyvekkel való külön foglalkozást kötelezően, minden könyvtár kollektívája maga dönthette el, él-e a felajánlott módszerrel, s ha élni kívánt vele, maga dönthette el, hogy bővíti vagy szűkíti a kiemelt /tehát fokozott figyelemmel ajánlott/ könyvek jegyzékét.

Amikor a munka tapasztalatainak első összegezésére kísérletet teszünk az első amit örömmel és talán jogos büszkeséggel is jelenthetünk, hogy a könyvtárak legnagyobb része javaslatunkat követte. Ha végső összegezést nem is adhatunk, erre azt gondoljuk nincs is feltétlenül szükség, néhány adattal az egész kollektíva előtt bizonyíthatjuk, hogy sikerült magát a gondolatot, a szocialista nevelőmunka direkter, határozottabb érvényesítésének gondolatát elfogadtatni, s hogy ennek konkrét és nyilván a jövőben is érvényesülő hatása lett.

22 kerületi könyvtárban lényegében szeptember óta, tehát alig 2-2 és fél hónap alatt 182 olvasó kölcsönözte ki a Kommunista Kiáltványt, közöttük 28 munkás, 15 ipari tanuló, 18 pedagógus. Engels: A család a magántulajdon és az állam eredete c. művet 75-en vitték el, 15 munkás, 5 ipari tanuló is. Kádár János: Szilárd népi hatalom: független Magyarország c. kötetét 63-szor adták olvasó kezébe, közte 17 munkásnak 6 ipari tanulóknak. A sortfolytathatnánk, de egy ilyen cikk nem nyújt teljes felsorolásra lehetőséget. Ezek a számok a könyvtári munka gyakorlatát ismerő emberek számára meggyőzően bizonyítják, hogy ezen a nehéz területen is lehet előre lépni, s a kongresszusi felajánlások lelkes hangulata megadta a kedvező talajt az első lépéshez.

Felvethető és fel is vetik elsősorban olyanok, akik a könyvtári munka légkörében bekövetkezett egészséges változást nem ismerik, hogy bármilyen könyvek kiemelt kezelése

a könyvajánlásban egyoldalusághoz vezet. Vannak, akik azt állítják, hogy az olvasó igénye és akarata ellenére is elviszi a könyvet ha a könyvtáros nagyon javasolja, hogy ezzel "szivességet" tegyen a könyvtárosnak. Mi sok-sok tapasztalat alapján nyugodtan állítjuk, hogy egyik aggodalom se jogosult. Sohase titkoltuk, hogy a könyvtári munkában tudatos szocialista nevelő munkát kívánunk érvényesíteni. Ez sokoldalú művelődést, széles tájékozódást tételvez fel, s ha egy-egy napi kölcsönzést tanulmányozunk, kétségtelenül megállapíthatjuk, hogy e sokoldalúság körül különösebb hiba nincs. A könyvek kiemelt ajánlása csak azt jelenti, hogy állományunk e fontos részének a marxista-leninista világnézet e legkonkrétebb ismertetőinek kézbeadására az átlagosnál nagyobb gondot fordítunk. Könyvtáraink mai egészséges légköre lehetetlenné teszi, hogy az olvasót a könyvtáros a helyeselőnél nagyobb mértékben befolyásolja, de a könyvtárosok felkészültsége és egyszerűsége is megóvják őket a tulzásoktól.

Egyébként maga az a körülmény, hogy csaknem valamennyi könyvtárban egyenként is és a budapesti egész hálózatban a legutóbbi évben a politikai művek forgalma jelentősen emelkedett, azt bizonyítja, hogy az olvasók nem "szivességből" viszik el ajánlott könyveinket, de nem kételkedünk abban, hogy jónéhány olvasó éppen most és éppen a kerületi könyvtárosok jó munkája révén ismerkedett meg azzal az alapvető tanítással, amelynek győzelmeiről adott hírt a VII. kongresszus is, a marxizmus-leninizmus tanításaival.

A következő évben felszabadulásunk 15. évfordulóját ünnepeljük. Az olvasó-szolgálati munkában sok új módszerrel is kísérletezünk majd, de a kongresszus tiszteletére folytatott tudatos munka sikereinek továbbfejlesztését egyik legfőbb feladatnak tekinthetjük.

Dobos Piroska

PÁRIZSI ÉLMÉNYEK, PÁRISI KÖNYVTÁRAK.

A párizsi barangolás első napján, a velem utazó 12 éves fiam, úgy estefelé jelentősen rámnéz és széles mosollyal közli, hogy "itt a hatvanadik!" - Már mint a hatvanadik csókolódzó pár...

Igen, Párizs a szerelmesek, a fény - és amint nagyon is észrevehető, a munkanélküliek és a koldusok városa!

Milyen kép jut eszünkbe, ha a sokszor megénekelt világvárosra gondolunk?

- A Diadalív? Vagy a hozzávezető legszebb sugárut, a Champs-Elysées? A Szajnától körülölelt Notre-Dame 2 csonkatornyával és három gyönyörű gotikus kapujával?

Gyorsan elperreg behunytt és álmodozó szemünk előtt az eredeti Mona Lisa négy és fél évszázados mosolya és sokáig-követő tekintete a Louvre féltve őrzött képtárában. Megelevenedik az árkádsoros Rue de Rivoli és házai tetején Francois Mansart apró padlásszobái. És tovább a 300 m. magas Eiffel torony, a több mint 50 görög oszloppal körülvelt klasszicista Madelaine templom, a Concorde tér, és a Luxemburg park.

Lapozunk tovább emlékezetünk könyvében. Most itt a Panthéon; Rousseau, Voltaire, Victor Hugo, Zola és a többiek sirjaival. Az Invalidusok dómja, hatalmas, ovális barokk kupolájával. Alatta a vörösmárvány szarkofágban örök álmát aludva I. Napoleon!

A romantikusok az éjszakai Párisra, a "Moulin Rouge" és a "Pigalle" tér csillogó, ezerszínű neonjaira, mások talán a kabarék strip-steasere és a St. Denis utcai nővásárra gondolnak.

- Mindenki érdeklődési-köre szerint!

A költészet barátai bizonyára Adyra és Ady rajongó szavaira emlékeznek, aki szerint Páris a

"Szép ámulások szent városa".

Vagy a Szent Mihály utjára és az ott megfogamzott, őszsugallta,

"kis rózse dalokra".

A "Párisban járt az ősz" halkán zümmögő, soraira gondolkodok én is, amikor a "Montparnasse"-n, és a St. Michel boulevardon igyekszem a Luxemburg park felé. Sok a látnivaló, a kirakat, az apacsnak, vagy öreg remetének öltözött koldus. Itt mégis csak Ady jut eszünkbe. Az Adyra való emlékezés borongós hangulata közben kis csoportosulás állja utunkat. A széles aszfalt-járdán, fiatal festőművész boszorkányos ügyességgel rajzol az aszfalt hideg kövére. Az utca másik oldalának lombos terét festi. Sokan állják körbe a járdára festett szép színes képet. A zsirkkréták mellett kis tányér egy pár frankkal. Különös módja ez a koldulásnak...

Kár a művészi munkáért, melyet a siető emberek lépte, vagy egy záporosó hamar letöröl az aszfalt "vászonról".

Páris egyik jellegzetessége, hogy az idegenforgalomból él.

C'est le tombeau de Napoléon!" - mondja egy ör éneklő hangon Napoléon sirjánál és loo frank elment. De ekkor még csak messziről láttad a vörös márvány siremléket. Közelről - még 50 frank, ha fényképezni is akarod - még 50 frank. És tovább: Napoleon koronázási emlékei a Notre-Dame kápolnájában 75 fr., ha pedig érdekel Napoleon ágya és latorja, - már 250 fr.-ért láthatod az Invalide fegyvertárában.

A francia könyvüzletek és ujságpavilonok zsufoltsága, szinessége láttán, kíváncsian néztük meg Párizsvárosi könyvtárait, a "Bibliothèques Municipales"-t. Tavalay a brüsszeli Világkiállításán, most pedig a Mücsarnok francia könyvkiállításán jóleső érzéssel gyönyörködtünk az utóbbi évek francia könyvtermésének kiállított remekeiben: a szép kiállítású, művészien illusztrált Villon, Voltaire, Balzac, Baudelaire, és Colette kötetekben. A szépet kedvelő látogatók, különösen a színes művészeti és ifjúsági könyvekbe lapozgatnak szívesen. De a Nobel- és Goncourt-díjas regények, és az igen nagy számú irodalom-elméleti és történelmi művek is méltán öregbitik a francia könyvkiadás és élénk irodalmi élet jó hírnevét.

Várakozással-teli érdeklődéssel léptünk be a 80 városi könyvtár egyikébe a St. Sulpice téren. Az első benyomás egy kis csalódást okozott. Az előbb felidézett képekből itt csak a zsufoltság maradt meg, egy kis kopottsággal szürkitve. Főleg a londoni, de a mi könyvtáraink után is, kicsik, szűkek és erősen elhasználtak a párisi közművelődési könyvtárak. A zsufoltságot erősíteni a teljes, "szabad-polc" rendszer, mely különösen megkövetelné a tág, széles térközt. E helyett a polcok között minduntalan egymásba ütköző olvasókat látunk. És a könyvtárosok mindezt nyugodtan szemlélik a távoli rendező asztaltól...

Egyébként, ahol tartózkodunk az a 6. kerület központi könyvtára és mint általában a többi "Centrale" könyvtár, a kerületi Városházán székel.

Könyvállománya 15.500 kötet. Évente 62.000 kötet könyvet forgalmaz. Sikerült megtudni a könyvállományuk összetételét, melyet ők az Eto főosztályai szerint tartanak nyilvántartásban. Érdekes megnézni, hogy szépirodalmi és ifj. könyvek aránya az összállományhoz viszonyítva csak 44 %-os. Ugyanakkor pl. a Fővárosi Sz.E. Könyvtár 26.sz. - hasonló kötetsszámú ker. Könyvtárában 63 %-os a szépirodalmi és ifj. művek arányszáma. Náluk is és pl. Londonban is több tehát az ism.terj. anyag, mint a szépirodalom. Különösen nagy a történelmi és irodalomelméleti művek száma. De össze is hasonlíthatjuk a St. Sulpice-téri és a 26.sz. ker. kvfár állományát:

	Páris	Bpest
C-szak		
1,2,3,9- "		
/utleírás nélkül/	(x) 4.203 kötet	1.995 kötet
4.- szak	34 "	43 "
5.- "	362 "	539 "
6.- "	238 "	1.198 "
7.- "	580 "	933 "
8.- "	2.033 "	451 "
9lo "	1.061 "	548 "
Szépirodalom /felnőtt/	5.244 "	6.978 "
Gyermekir. /ifjúsági/	1.626 "	3.148 "
Összesen:	15.415 "	15.959 "

(x) ebből 920-930. szak: 3.288 köt.

A könyvbeszerzésnél a központi szolgálatos jóváhagyja a ker. könyvtárak igénylését, utalványt ad, melyre a Kollektor leszállítja az igen erős kötésű könyveket. Évente elég kevés: 1.000-1200 kötetet vásárol ez a könyvtár.

Olvasóik száma: 5.800. Tehát sok, főleg a 3 kölcsönző-könyvtáros kis létszámához viszonyítva. A "szabad-polc" rendszer oldja meg a "sok olvasó, kis létszám"-problémáját.

Az olvasók ingyen használhatják a könyvtárat, de csak a saját kerületükben. Kötelezvényt irnak alá, és bemutatják lakás-, és személyigazolványaikat.

Olvasószolgálatuk főleg a technikai munkákra korlátozódik. 2 hétre kölcsönöznek. A technikai lebonyolítása majdnem egyezik a mi 2 kártyás kölcsönzési rendszerünkkel. Különbség, hogy csak 1 könyvkártyát használnak melyet lejárat dátum szerint külön betű és szak-rendbe raknak le. Jelezve az olvasó számát /Olvasói tasak tehát nincs./ A kiadott könyvbe is bélyegeznek határidőt. Az olvasójegyre, a "Carte de lecteur"-re szintén annyi lejárat dátumot tesznek, ahány könyvet kölcsönzött az olvasó. Késedelmi díj napi 1 fr.

Katalógus-hálózatuk fejlettebb, mint a mienk. Betürendes-, tárgyszó és címszó-katalógusok segítik az olvasókat az állomány mind-teljesebb feltárásához. Igyekszenek már a legkisebb gyermek olvasókat is megtanítani a katalógusok, a szakjelzettek használatára.

Láttam egy nagyon szép önálló Ifjúsági könyvtárat a Rue Boutebrie 3. alatt. Itt egy érdekes /és sokat használt/ kép-katalogus szemléltető módon tanítja a fiatalokat. A 2-es, 3-as, 5-ös, 6-os, 7-es, 8-as, 9-es 910-es és a 920-as szakokat képekben mutatja be. Pl. a 920-as a "Hommes célábres" azoknak a híres embereknek a fényképeit közli, akikről könyvet is találni a polcon. Minden szaknál a tárgynak megfelelő képeket mutat be. 1-1 kép kb. 22x30 cm. nagyságu, tartós kartonra ragasztva.

Ezen kívül még 8 féle katalógusa van ennek az "Ifjúsági-könyvtárnak". Láttunk: szerzői, szakrendes, címszavas, tárgyszó, és leltár-katalógust. Továbbá külön a gyűjteményes munkákról, a képeskönyvekről, és a mesékről, és külön egy katalógus mutatót is.

Egyébként a 80 városi-könyvtárból kb. 10 az önálló gyermek-könyvtár. Különleges gyűjtőkörű is van egy néhány, mint pl. a "Bibl. Marguerite Durand"-ban a Documentation Féminine.

A könyvtárosok érettségivel, vagy diplomával rendelkeznek. Heti munkaidejük 38 óra. Heti nyitvatartás pedig 33 óra. A kölcsönzés mellett állandó reference szolgálatot tartanak.

Pelejtei Tibor

HIREK A KERÜLETEKBŐL.

Határtalan buzgalommal készültek gyermek- könyvtárunk lelkes olvasói a rajzverseny pályázatra, amelyet a kerületi Szabó Ervin könyvtárak indítottak az M.Sz.M.P. VII.kongresszusa tiszteletére. Hatvanhárom ügyes kis rajz és festmény nemcsak fiataljaink ügybuzgalmáról tett tanúságot, hanem tehetségükről is. November 19-én d.u. 3 órakor ünnepélyes keretek között zajlott le a kiállítás megnyitása. Tele volt a könyvtár a meghívott vendégekkel, a gyermekek hozzátartozóival, no meg a drukkoló fiatalokkal. Forgács Tiborné, könyvtárvezető helyettes, bevezető szavai után Lovagi István, a Hernád u.3.sz. ált. isk. rajztanára további jó munkára buzdította az ifju versenyzőket. Majd sor került az ünnepség fénypontjára: a legjobb eredményt elért kis "művészek" megjutalmazására. Hat fiatal pályázó örömtől sugárzó arca azt bizonyította, hogy igen tetszett az értékes aquarell készlet, a villanyvasut és a többi szép ajándék is.

Örülünk, hogy könyvtárunk ifju olvasói is hozzájárultak a kongresszusi verseny sikeréhez.

2.sz.könyvtár dolgozóí.

x

NÉHÁNY HIR A KÖBÁNYAI KÖNYVTÁRBÓL.

Könyvtárunkban végre megvalósult több éves vágyunk, elkészült a légfűtés. Hála és köszönet érte Egeresi elvtársnak, aki fáradtságot nem ismerve harcolt érte. Köszönet a kerületi népművelési osztálynak is, amiért a kivitelezés idejét megrövidítette. Olvasóink is örömmel fogadták a megváltozott, "melegebb légkört." Ebben a kellemes légkörben mind többen akarnak helyben olvasni, de a lehetőségek nem engedik, hogy kielégítsük őket. Előfordul, hogy állva várákoznak, amíg egyetlen asztalunk mellett üres hely akad.

A légfűtés bevezetése szükségessé tett néhány változtatást könyvtárunk eddigi kölcsönzési rendjében. Így pl. az ismeretterjesztő kirakatot kénytelenek voltunk szabadpolccá alakítani. Meg kell vallanunk, hogy ezt egyáltalán nem tekintjük kényszernek, olvasóink pedig egyenesen örülnek neki. Eddigi eredményeink biztatóak, az ism. terj. könyvek egyharmadát innen választják ki. A szabadpolcra választott könyvek nagyrésze a 3-as és az 5-ös szakból kerül ki. Már az első napokban elvitték pl. Révai: Marxizmus, népiesség, magyarság, Engels: A család, a magántulajdon és az állam eredete, Rudas: Materialista világnézet, Heine: Vallás és filozófia... stb. műveket. Ezt a módszert egyelőre csak kísérletnek tekintjük, de ha az átfogóbb ellenőrzés problémáját meg tudjuk oldani, feltétlenül továbbra is alkalmazzuk kölcsönzésünkben.

Két említésreméltó rendezvényről szeretnénk még beszámolni.

Az egyiket a gyermekek részére rendeztük. "A léghajótól az űrrakétáig" címmel. A résztvevők száma 25 fő volt. Ezt az előadást nagy érdeklődéssel fogadták a gyerekek és sok kérdést tettek fel az előadónak, főként a csillagászzal kapcsolatban.

Másik előadásunkat, melynek címe: "Hogyan születnek, élnek és halnak meg az istenek" felnőttek részére rendeztük. A 35 főből álló közönség érdeklődéssel fogadta az előadást, kérdéseik főként az egyház mai szerepével kapcsolatban hangzottak el. Az előadás eredményességét mutatja az a tény, hogy a témához kapcsolódó kiállítás összes könyveit kikölcsönözték olvasóink.

Befejezésül a gyermekrajz-kiállítás sikeréről szeretnénk néhány szóval beszámolni. A megnyitón kb. 80 fő volt jelen, azóta többszázan megnézték a könyvtár bejáratánál elhelyezett kiállítást és több esetben hangos tetszését nyilvánította a közönség.

x

A KISZ József Attila olvasómozgalmának jelentősége a fiatalság nevelésében, műveltségük növelésében komoly feladatokat ró a könyvtárakra.

Kőbányán a kerületi KISZ Bizottság idejében kezébe vette a feladatok megvalósításának vezetését és elindította a mozgalom szervezését. Megalakult a József Attila olvasómozgalom szervezését irányító operatív bizottság.

A célkitűzések megvalósításában sok tennivaló háru könyvtárunkra. Mit tettünk eddig és melyek a további feladataink ez ügy sikere érdekében?

Az operatív bizottság külön plakátot nyomtat az olvasómozgalomról. Felmértük és megállapítottuk, hogy állományunkban milyen mértékben található a József Attila olvasómozgalomban ajánlott irodalom. Állományfejlesztési feladataink során nem feledkezünk meg a hiányzó, vagy a nagyon kis példányszámban meglévő ajánlandó könyvek pótlásáról. Állományfelmérésünkről tájékoztattuk az üzemi könyvtárosokat a Tanács által kiadott "népművelési levél"-ben, azzal a céllal, hogy ha valamely könyvvel nem rendelkeznek, tudják hova irányítani a fiatalokat.

Könyvtárunkon belül a kirakatot kívánjuk felhasználni az ajánlott irodalom propagálására, nagyobb gondot fordítunk arra, hogy személyesen elbeszélgessünk a mozgalomról a fiatalokkal.

A belső feladatainkon kívül segítjük a mozgalom szervezését a kerület néhány üzemében.

A József Attila olvasómozgalom állandó jellegű mozgalom. Nekünk könyvtárosoknak is állandó feladatnak kell tekintenünk mind szervezési, mind olvasószolgálati munkánkban.

Kerékgyártó Ferencné és
Csernák Béláné

x

A rákosszentmihályi Béla utcai iskola és a kerületi Szabó Ervin könyvtár irodalmi szakköre f. hó 2-án, ünnepi összejövetelt tartott a könyvtár olvasótermében. Az összejövetel keretében Palotai Erzsi előadóművésznő működött közre.

Eszterág Albert a szakkör vezetőjének üdvözlő és a költői művekkel foglalkozó irodalmi kör célját ismertető szavai után, a kör egyik ifju tagja Fekete Gyula köszöntötte a megjelentek nevében Palotai Erzsi előadóművésznőt.

A művésznő Ady, Petőfi, Csokonai, Kosztolányi, Radnóti, Simon költeményeket, majd angol, kínai és szovjet szerzők lírai alkotásait adta elő mély átérzéssel igen nagy tetszés mellett. Felnöttek és fiatalok feszült figyelemmel néma csendben hallgatták a szavak áradó zengését. A műsort két részre osztotta egy kb. félórás beszélgetés, melynek keretében a kör tanár vezetője, a megjelent szülők, pedagógusok és fiatalok kérdésekkel fordultak a művésznőhöz a vers tanulás, átélés, a művészi előadás különböző egyéni formáira vonatkozólag. Palotai Erzsi kedvesen, közvetlenül válaszolt. Beszélt a művész elhivatottságáról, szenvedélyes igazságkereséséről, s az átélte izig vérig sajátjává vált költői mű előadásnak módjáról.

A megjelentek kb. két órai előadás után is nehezen nyugodtak bele abba, hogy az irodalmi délután véget ért. Valamennyien kérték, hogy Palotai Erzsi mielőbb látogasson el hozzánk újra.

Végül megtekintették a könyvtár kiállításait, melyek az MSZMP VII. kongresszusának tiszteletére készültek.

Kurunczy Lajosné

NÉHÁNY ADAT A TANÁCSKÖZTÁRSASÁGGAL KAPCSOLATOS AJÁNLOTT KÖNYVEK FORGALMÁRÓL.

Most, amikor az év utolsó hónapjában visszatekintünk egész éves munkánkra, talán nem fölösleges felidézni a kerületi könyvtárak sokoldalú munkája közül egy olyan jelentős tényezőt, mint a Tanácsköztársasággal kapcsolatos irodalom külön ajánlása.

Ez annál is inkább figyelemreméltó, mivel több mint fél-éves gondos munkával, sok olyan művet adtak az olvasók kezébe, melyek a Tanácsköztársaság dicső emlékét mélyítették el. Sok-sok olyan olvasó ismerkedett meg általuk a Tanácsköztársaság, a munkásmozgalom hősi küzdelmeivel, akik eddig kevésbé ismerték.

Nem áll rendelkezésünkre a teljes időszak értékelése, ill. statisztikai adatai. A kerületi könyvtárak április végén készítettek egy részletes összesítést, mely pontos képet ad e művek ajánlásának, illetve megfigyelésének első szakaszáról. A második szakaszról, amely augusztus végéig tartott, csupán néhány könyvtár adata áll rendelkezésünkre. Ezért itt az április végén lezárult szakasz adataira támaszkodunk.

E művek külön ajánlása abban állott, hogy módszertani utmutatónk alapján a kiválógatott könyveket külön polcra helyezték, azokat pótkártyával látták el /ezen mérhető volt forgalmuk/, s e művek forgalmazása több mint félévig a könyvajánlás középpontjában állt. Ebben az akcióban 26 könyvtár vett részt. A 26 könyvtár április végéig 78 féle művet 1.904 példányban 3.583 alkalommal kölcsönzött. A külön ajánlásra javasolt művek közül több olyan is volt, amely évek óta szinte alig volt olvasó kezében, s a gondos ajánlás eredményeként komolyan megnövekedett olvasottságuk.

A legtöbbször kölcsönzött művek voltak: Földes: Felejtethetlen Május, melyet 17 könyvtárban 78 olvasó, Illés: Ég a Tisza, 22 könyvtárban 185 olvasó, Illés: Kárpáti Rapszódia - 21 könyvtárban 560 olvasó, Magyar Tanácsköztársaság hősi küzdelmei - 13 könyvtárban 43 olvasó, Hősök voltak c. művet - 74 olvasó olvasott el. Továbbá Gergely: Pereg a dob c regényét 68 olvasó, Mesterházi: Pár lépés a határ 20 könyvtárban 267 olvasó, Nagyidők tanui 61 olvasó, Oravecz: Kócos c regényét 305 alkalommal kölcsönözték.

Egészen részletesen 18 mű forgalmát dolgoztuk fel. Ezek nagyrészen a már említett könyvek. A 18 féle könyv 796 példányban 1822 olvasó kezében volt. Az 1822 olvasó közül 344 munkás, 374 tanuló, 99 iparitanuló, 82 pedagógus, 93 egyéb értelmiségi, 255 nyugdíjas, 250 htb. 344 egyéb foglalkozásu.

Külön ki kell emelni a 28.sz. könyvtár munkáját, ahol 166 drb. könyvet 338 esetben, a 8.sz. könyvtár 134 pld. könyvet 327 esetben, 10.sz.könyvtár 40 könyvet 184 esetben, 25.sz.könyvtár 77 könyvet - 176 esetben, 4-es könyvtár 66 könyvet 105 esetben kölcsönzött. Hasonló jó eredményt ért el a 40, 19, 1, 23, 11, 7, 3, 31, 27, 37, 14 stb.

Az ajánlás hatásos eszköze volt a személyes ajánlás, a kirakatban, vitrinekben rendszeresített állandó kiállítások; a szabadválogatásu lehetőség, ajánlójegyzékek kiküldése, stb.

A nevezett művek fokozottabb olvastatása mellett igen jelentős módszertani eredménye ennek a munkának, hogy kialakult a könyvek egy-egy típusa külön ajánlásának, illetve megfigyelésének olyan hasznos jó módszere, amit már azóta is több alkalommal sikeresen alkalmaznak a könyvtárak.

Király Lászlóné

AZ IGAZGATÓSÁGI TANÁCS december 3-iki ülésén Révész Ferenc igazgató beszámolt pártkongresszusi munkánkról. Felajánlásainkat határidőre és maradéktalanul teljesítettük. Az MSZMP Budapesti Bizottságával rendezett nemzetközi politikai plakátkiállításunknak jelentős sajtóvisszhangja és látogatottsága volt. Többször megemlékezett róla a rádió, közvetítette a televízió és vetített róla részleteket a filmhíradó. Plakátkiállításunkkal egyidőben nemzetközi brosurakiállítást rendeztünk 18 tárlóban a központunkban. Nagy érdeklődést keltett "Budapest munkásmozgalma 1919-1945." c. háromkötetes bibliográfiánk, amelyet papirhiány miatt csak 250 példányban tudtunk sokszorosítani, egyelőre. Kiadtunk az illegális kommunista párt röpcéduláiból 22 fakszimilét kiállítások rendezéséhez, megjelent "A szocialista nevelő munka határozottabb érvényesítéséért" c. utmutatónk, és "A munkásosztály forradalmi pártja" c. bibliográfiánk. KISZ - szervezetünk a magyar kommunista ifjúsági mozgalom mártírjairól állított össze bibliográfiát "A magyar nép szabadságáért" címmel, amely egy nagyobb munkának az első része.

Gyermekrajzkiállításunkra sok ezer pályázat érkezett. Kiderült, hogy a gyerekek reagálnak az aktuális kérdésekre. Az anyag kitűnő, a gyerekek jól rajzolnak és a kerületi versenyek máris egy csapat tehetséget hoztak felszínre. A legjobb rajzokból a központban rendezünk kiállítást.

Megkezdtük kétéves munkatervünk kidolgozását. Hazánk felszabadulásának 15. évfordulóját szeretnők méltó módon megünnepelni, több brigádot szerveztünk a tervek kidolgozására.

Évkönyvünk 1958 évi anyaga együtt van, de úgy határozunk, hogy az 1959. év adataival együtt fogjuk megjelentetni.

Kerületi könyvtárhálózatunk jelentős mértékben javul 1960-61-ben. Újpesti könyvtárunk január végén költözik méltó új otthonába, három ferencvárosi könyvtárunk helyzete is rövidesen megjavul. Gyermekkönyvtárunk 1960-ban megnyílik, a Liszt Ferenc-téri ház már áll. Csepelen a Csillagtelepen új városrész épül, itt egy 350 m² területű könyvtárat tervezünk. A Királyi Pál utcai könyvtárunkat is szeretnők át-

költöztetni az Egyetem utca és Ferenczy Károly-utca sarkán épülő OTP-házba, találtunk alkalmas helységet Lenin körüti könyvtárunk számára és a Mária utcában egy pincét, - raktári célokra.

Egészségügyi őrzőjáratot szervezett kérésünkre a Közal-kalmazottak Szakszervezete központunkban és könyvtárhálózatunkban. Dolgozóink 100 %-al többet betegeskednek, mint más könyvtárak dolgozói, nálunk 6 % a megbetegedések arányszáma, náluk 3 %. "A könyvtőlcsönzés", az olvasókkal való sűrű kapcsolat járványok idején igen előveszi könyvtárosainkat.

Anyagi ellátottságunk javul. A XIII. Tanács 1960-ban 100.000 frt-ot ad könyvtári célokra a községfejlesztési alapból. A Fővárosi Tanácstól is kaptunk 100.000 frt-ot butor és gépek vásárlására, 40.000 frt-ért rotaprint gépet veszünk, ezzel sok problémánk megoldódik, többek között végre házon belül fogjuk előállítani a Könyvtári Híradót.

Az Országos Könyvtárügyi Tanács sztalinvárosi ülésén elvállaltuk a városi könyvtár patronálását. A közeljövőben egy kis brigádot küldünk sztalinvárosba, a patronálással járó feladatok megbeszélésére. Békéscsabán a Megyei Könyvtár munkáját tanulmányozták könyvtárosaink.

Tyroler Gyula az évvégi leltározási munkákat ismertette, 4 kisebb állományú könyvtárban állományellenőrzés, 8 nagyobbban könyvleszámolás lesz még ebben az évben.

A beszámolókat élénk vita követte.

NEMZETKÖZI POLITIKAI PLAKÁTKIÁLLÍTÁSUNKNAK az Ernst Muzeumban kb. 5000 látogatója volt. A rövid kiállítási idő, - 15 látogatási nap, - a tetőn folyó javítási munka, a cseréphulladék és a kötelekkel napokig elzárt bejárat ellenére naponta 300-nál több látogatónk volt. Az Ernst Muzeumban ez igen jó eredmény. Plakátanyagunkat tovább vándoroltatjuk, ebben a hónapban a Ganz - MÁVAG-gyár művelődési házának dísztermében lesz kiállítva.

A GAZDASÁGI OSZTÁLY

- a nőbizottság kezdeményezésére - új körfüggönnyel megnagyobbította az elsőemeleti női öltözőt és új fogásokat szereltetett fel. Ezzel jelentősen megjavította nődolgozóink kényelmét.

SZAKMAI ÉS POLITIKAI ELŐADÁSAINK.

- Okt.31. Marxizmus-leninizmus kérdései. Első konferencia. A társadalom fejlődésének törvényei, az osztály keletkezése, az osztályharc szerepe a társadalom fejlődésében. Osztályharc a kapitalizmus előtti társadalmakban.
Konferencia vezető: Dobos Piroska. Központ.
- Nov.14. Természettudományos tanfolyam. Harmadik előadás. A csillagok fizikai tulajdonságai.
Előadó: Almár Iván. Központ.
- Nov.18. Általános műveltségi előadás sorozat második előadása.
A Párt harca a demokratikus Magyarorszáért, a horthy rendszer idején.
Előadó: Pintér István. Központ.
- Nov.21. Természettudományos tanfolyam negyedik előadása. Csillagrendszerek, a világmindenség szerkezete.
Előadó: Gauzer Károly. Központ.
- Nov.28. Marxista-leninista irodalomesztétikai tanfolyam második előadása.
Marx- és Engels esztétikai programja. A realizmus diadala Balzac műveiben.
Előadó: Forgács Tibor. Központ.
- Nov.28. Marxizmus-leninizmus kérdései. Második konferencia. A proletáriátus osztályharca és annak formái a kapitalizmusban. A marxizmus-leninizmus tanítása a forradalomról. A szocialista forradalom. Az osztály harc tartalma és formái a proletár diktatura időszakában.
Konferencia vezető: Dobos Piroska. Természettud. Múzeum.
- Dec.3. A 2-éves levelező tanfolyam első konferenciája /Első csoport/
Vezető: Kertész Pál. Központ.
- Dec.5. Általános műveltségi előadás sorozat, harmadik előadása.
A Központi Vezetőség beszámolójának ismertetése.
Előadó: Révész Ferenc, hely: Kossuth Klub.
- Dec.5. A természettudományos tanfolyam ötödik előadása. A modern kozmogónia problémái.
Előadó: Róka Gedeon, hely: Kossuth Klub.
- Dec.5. A 2-éves levelező tanfolyam első konferenciája. /Második csoport/
Vezető: Kertész Pál. Központ.

KEDVES KÖNYVTÁRI GYEREKEK!

Szakszervezetünk szívesen lát és vár benneteket sok meglepetéssel és nagy szeretettel december 19-én délután 1/2 3 órakor Központunkban rendezendő karácsonyi ünnepségünkre. Mindenki jöjjön el!

x

ESEMÉNYNAPTÁR

Január 1.	Petőfi Sándor születésnapja. 1823.
" 4.	Grimm Jacob születésének 175.évfordulója. 1785.
" 9.	Capek Karel 70 éve született. 1890.
" 17.	Bólyai János halála. 1860.
" 18.	A pesti oldal felszabadult. 1945.
" 24.	Lenin halála. 1924.
" 26.	Braun évat és Rónai Ferencet kivégzik a nyilasok. 1945.
" 27.	Ady Endre halála napja. 1919.
" 29.	Csehov születésének 100 évfordulója. 1860.

x

PORSZIVÓGÉPET VÁSÁROLT A SZAKSZERVEZET, ezzel is segíteni szeretné dolgozó asszonyainkat otthoni munkájukban. A porszivógép 220 voltos áramkörbe kapcsolható. Az igényléseket Siposnénál lehet bejelenteni a raktárban. A gépet az igénylések sorrendjében egy napra kölcsönözzük.

x

Novemberi számunkban az "Áthelyezések"-be hiba csuszott, a helyes szöveg a következő: - Máthé Imrénét a titkárságról a Kerületi Könyvtárak osztályára helyezték.

x

KADÁR JÁNOS ELVTÁRS kongresszusi beszámolóját ismertette december 5.-én a Kossuth Klubban Révész Ferenc. A közel másfélórás részletes ismertető előadáson több mint 200 könyvtári dolgozó vett részt.

UTBAN A CSILLAGOK FELÉ.

Sokszáz évig álmodott az emberiség arról, hogy eljut a csillagokig. Mindig hajtotta valami titokzatos erő az emberek képzeletét a magasság, a be nem látható távlatok felé.

Az a lendület, amely a régi görög kultúra mondavilágából ismert Daedalust és Ikarust a két "szárnyas" embert elindította tragikusan rövid utjukra, a középkorban megtört, erejét veszítette. Lefékezte a klérus szigora, amely ellensége volt mindennek, ami ellenkezett az általuk diktált transzcendentális világszemlélettel.

A felvilágosodás után rohamlépésben fejlődött a technika. A XX. században pedig üteme hihetetlenül meggyorsult. Néhány kiváló ember foglalkozott a bolygók közötti közlekedés gondolatával de csak kevesen vették komolyan, aféle vicctémának, jobb esetben lázálmos utópiának tekintették.

Elsőnek Cialkovszkij, a neves orosz tudós fogalmazta meg a korszerű rakéták elvét. Ő mutatta ki - felhasználva a newtoni égimechanika alapelveit -, hogy a világűr meghódítása a rakéták segítségével lehetséges és megvalósítható.

A szovjet tudomány valóra váltotta napjainkban Cialkovszkij elképzeléseit. A nemzetközi geofizikai kutatási program céljaira készítették el első, az egész világot megdöbentő és általános tiszteletet kivívó mesterséges égitestüket a Szputnyik I.-et.

A program minden egyes további lépése céltudatosan arra irányul, hogy beteljesüljön a "Columbiád" utasainak a vágya s emberek alkotta s emberek irányította jármű jusson egy idegen égitestre.

A szocialista tudomány kitartása, az egységes tervezés és a közös erőfeszítések meghozták gyümölcsüket. A Lunyik, szovjet zászlókkal, közel 400.000 km-es ut után a Holdba érkezett. Ez a többlépcsős rakétaépítés, a távirányítás, az elektronika és sokszáz más tudományág csodálatosan nagyszerű teljesítménye.

Emberek tizmilliói ültek rádiók mellett. Izlandtól a Tüzföldre s várták több - kevesebb hittel a gigászi kísérlet eredményét. S a tények maguk helyett beszéltek. A Föld obszervatóriumainak és rádióteleszkopjainak tudósai egybehangozóan jelentették: a Lunyik II. alig pár másodperces "késéssel" célba érkezett.

S nincs megállás. A Lunyik III száguld a Hold felé. Ahogy megkerüli a Holdat a Földről irányított rádiójelekre megváltoztatja helyzetét, fényképezőgépeinek objektívjei a Hold ember által eddig soha nem látott másik oldalára irányulnak. Az űrállomás megkerüli a Holdat s rohanva közeledik vissza a Föld felé.

Automatikus berendezései előhívják a filmet, majd a napelemekkel táplált áram-források működésbe lépnek. A földi vetőkészülékeken megjelent a Hold soha nem látott, ismeretlen területe.

A holdrakéták sikerének gyakorlati jelentősége ma laikusok számára még szinte felmérhetetlen, hatása az emberiségre azonban körvonalakban már kezd kibontakozni. Százmilliók előtt nőtt meg óriási mértékben a Szovjetunió, s azon belül a szovjet tudomány, a szovjet tudósok tekintélye. Ez a tény - tekintettel az ügy békés jellegére - feltétlenül a béke ügyét és a békemozgalom hatalmas fellendülését fogja szolgálni.

Sokat olvashattunk az űrhajózásról. Zseniális írók régóta "megjósolták", természetesen azon a szemüvegen át nézve a dolgokat, amiket koruk adottságai megengedtek számukra. Az ógörög Lukianosztól kezdve, Rostand, Voltaire, Verne, Wells és A. Tolsztoj mind csodálatos fantáziával, látnoki erővel a maguk irrealitásában is megragadóan írnak a bolygók közti utazásról.

Nekünk könyvtárosoknak tanulság az, hogy az új technikai forradalomban, a körülöttünk "3. kozmikus sebességgel" száguldó életben nem lehet figyelmen kívül hagyni, hanem behatóbban kell foglalkozni a természettudomány és technika hatalmas eredményeivel.

Az emberiség összefogásának aligha van leggyűrhetetlen akadálya; ami ma álom, holnap kézzelfogható valóság. Ezt példázzák a szovjet holdrakéták. -

Rozsnyai Károly

ZSIGRAY JULIANNA:

Tragikus keringő. Bp. 1959. Zeneműkiadó.

/Szabálytalan könyvismertetés./

Volt egyszer, hol nem volt, volt Nagymagyarországon egy kis katonakarmester. Szőke volt és kékszemű, halk, mindig illedelmes és nagyon szerette a kedves, korlátolt katonatiszteket és az asszonyokat. A kedves, korlátolt katonatisztek között azonban akadt egy, aki nem volt sem korlátolt, sem kedves, az viszont halálosan megsértette a szép, gőgös, szerelmes grófnő miatt. Ezért a kis katonakarmester lemondott állásáról, hogy helyette a szép, gőgös, szerelmes grófnőtől még jobbat kapjon. Azután operát irt és megbukott. Azután operettet irt és újra megbukott. Ezekután Bécsbe került, mely tudvalevőleg operettországban fekszik

és kedélyes mosónők, iparoslegények, ragyogó színésznők és szőrösszívű direktorok lakják. - Más nincs. - Ezeknek mind csupán az a dolguk, hogy operett-áriákat énekeljenek és diadalra segítsék Nikit, az immáron nem katona-, hanem színházi karmestert.

A Nagy Siker után Niki palotát vásárol és operettet ír. Azután grófnőt szeret és új operettet ír, előkelő angol ladyt szeret és újra operettet ír, színésznőt szeret és ismét operettet ír. Ezt folytatja 672 azaz hatszázhetvenkettő oldalon keresztül. - Közben lezajlik az első világháború, de ő nem ér rá tudomásul venni, mert szerelmes és operettet ír. Hitler leigazza Bécsset, Niki legjobb barátai vagy elhagyják hazájukat, vagy öngyilkosok lesznek, de ő - túl a hetven esztendőn - még mindig szerelmes és operettet ír.-

És hogy mindezt nem az Urnak 1940.-ik esztendejében vetették papírra, azt megtudjuk abból, hogy időnként egy-egy szomorú paraszt vonul át a színen és megvető tekintettel végigméri a sirva-vigadó főuri hintót. Vagy a később halálával tiltakozó jóbarát jelenik meg és azt mondja: Ej, ej Niki... olyan csunya dolgok történnek a világban.. nem kéne neked is tenni valamit ellene? Nem kellene tiltakoznod a fasizmus ellen? - De rögtön vissza is vonul... Nem! Nikinek nem kell tiltakoznia, mert ő nagy művész, istenáldotta operettzseni, és a zseni lehet a Führer kedvelt zeneszerzője, mert ő kortól és időtől független, neki a sors csak azt a feladatot adta, hogy operettet írjon és szerelmes legyen.- Éljen hát Lehár, az operett, Zsigray Julianna és a Zeneműkiadó, mely díszes kiállításban, 672 oldalon mindezt közreadta a kulturforradalom "nagyobb dicsőségére", lelkünk épülésére, Ámen.

Gátiné -

A SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁG EZUTON IS KÖSZÖNETET MOND a pártkongresszusi felajánlásokért és azok teljesítéséért. Derékas munkát végeztek a szakszervezeti bizalmiak és a könyvtár minden dolgozója kitett magáért.

x

Szakszervezeti Bizottságunk tudószűrő vizsgálatot szervezett a Trefort utcai tudógondozóban központi és kerületi dolgozóink részére. Három csoportban, 165 dolgozónkat világították keresztül.

x

TÁVOLI INTÉS

Elment a nyár. Alig hogy itt volt
S szivünkön már az ősz kopogtat.
Sietnünk kell, ránk-alkonyult már -
Vagy csak mi lettünk megkopottak?!

Akárhogy is. Se tűz a szánkon,
Se fény a bágyadt két szemünkben.
Közelgető nagy őszi árnyak
Ijesztenek csak mindenünnen.

Köszönjük hát egymásnak, édes;
Jer, gyorsítsuk a lépteinket -
Rőt keszkenőjével az erdő
Ott messziről nekem már intett.

SZÁSZ KÁROLY

/Ezüstfejű költőnk pesszimizmusát nem osztja a K.H.
jóval öregebb szerkesztője./

SZÁSZ KÁROLYNÉ ÉS MOLNÁR PÁLNÉ 25 éves szolgálati jubileumát ünnepeltük nov. 27.-én. A titkárságon, 50 főnyi dolgozónk jelenlétében Révész Ferenc igazgató köszöntötte a jubilánsokat és átadta a könyvtár ajándékát, egy-egy havi fizetést. Gordon Erzsi a Szakszervezet virágcsokraival üdvözölte a két jubiláló kollégát.

Szász Károlyné, mint a Társadalombiztosítási Tanács elnöke, üdültetési akciónk gondos, lelkiismeretes és fáradhatatlan vezetője ez alkalommal is fogadja mindannyiunk hála köszönetét. A Bibliográfiai Osztály, melynek vezetőhelyettese és sokoldalú, kitűnő tudományos főmunkatársa, külön is megünnepelte.

Mólnár Pálné gyermekkönyvtáros, kerületi könyvtárhálózatunk agilis dolgozója, minden beosztásban és minden munkaterületen jó eredménnyel dolgozott. Mindkettőjüknek további eredményes munkát és jó egészséget kívánunk!

KAPCSOLAT A KOSSUTH ZSUZSANNA LEÁNYGIMNÁZIUMMAL.

A KISZ vezetőség vitaindító cikkéhez kapcsolódóan szeretném elmondani néhány tapasztalatomat, a fiatalokkal való foglalkozásról.

Egy alkalommal, amikor régi iskolámat, a Kossuth Zsuzsanna leánygimnáziumot meglátogattam, felvetődött az a kérdés, hogy az iskola könyvtárát patronáljam. Örömmel fogadtam az ötletet, majd röviddel ezután elkészült a terv.

KISZ tagokból hattagu aktivacsoport alakult, melynek feladata, a könyvtárba jövő fiataloknak -koruknak és irodalmi ízlésüknek megfelelően-könyvet ajánlani. Ehhez nem elég csupán egyéni irodalmi ismeretük. Itt kell a mi segítségünk. Új könyveink katalógusából listát állítottunk össze fiatal lányokat érdeklő témákból. Egyenlőre csak szépirodalomból. A listát az iskolai könyvtár katalógusával egyeztetjük és a náluk is meglévő könyvekről rövid ismertetéseket tartok az aktíváknak. Az így ismertetett könyveket már ajánlhatják.

Ezenkívül az iskolában elhelyezett Könyvhíradón, a legújabban megjelent könyvek borítólapjai és mellette a könyv rövid ismertetése található. Ez minden héten változik, anyagát mi szolgáltatjuk.

Nyilvános könyvismertetéseket is tartanak, ez hangszórón keresztül történik, minden héten egy alkalommal, nyolc óra előtt. Olyan könyvek kerülnek ismertetésre, amelyek általában középiskolásokat érdekelnek, ugyanakkor lehetőleg a legfrisebb kiadások. Az ismertetéseket egy-egy aktív olvasó olvassa fel, de a beszámolókat az aktivacsoport közösen bírálja meg és javítja ki.

A mozgalomnak mégcsak kezdetén vagyunk, az eredeti terv még bővíthet, változhat, mint ahogy máris felvetődött több ügyes ötlet. Pl. osztályok közötti verseny, karácsonyi könyvvásárlási ajánlat stb.

Az iskolában működő önképzőkört is segíti ez a mozgalom. Minden alkalommal egy-egy vitára alkalmat adó könyv kerül ismertetésre. Ezt az ismertetést önképzőköri tagok tartják, anyagát mi szolgáltatjuk.

Sokat köszönhetünk az iskola tanári karának és pártszervezetének. Segítőkézségük lehetővé teszi, hogy a heti könyvismertetést mindenki csendben, az osztályban hallgathassa meg.

Természetesen figyelembe kell venni, hogy a tanulók elsőrendű feladata a tanulás. Nem szabad, hogy a tanulmányi eredmény romlását eredményezze ez a mozgalom, mert akkor nem éri el a célját, azt, hogy közelebb hozza egymáshoz az iskolát és a könyvtárat.

Távolabbi tervként szeretnénk kerületünk iskoláival is hasonló kapcsolatot teremteni, ugyanakkor könyvtárunk KISZ korosztályu fiataljai között a tapasztalatokat felhasználni.

KÉT KARÁCSONY.

Kati felemelte szép, fehérhaju fejét és körülnézett a figyelő asszonyarcokon.

-Tehát mindenki megértett mindent? Csak három dolgot kell megjegyezni: minden gyerek a neki legkedvesebb játékot kapja - az összegben belül -, egy gyerek se maradjon ki a listából, és időben behozni a játékokat, hogy itt a könyveket, csokoládét, stb. hozzá tudjuk csomagolni. Rendben van? Hát akkor szervusztok, mert nagyon sok a dolgom.-

A teremben pillanatok alatt zajongva szétoszlott a 17 asszony.

Vagy nyolcan indultunk együtt vásárolni.

Utközben csak Kissné vitázott: - Nagyon kevés az a fejeként husz forint, a szülőktől sokkal értékesebb ajándékokat kapnak a gyerekek.-

- De buta vagy- feleselt vele Joli, - ez nem más, mint a szeretet jele a gyerekeknek, hogy érezzék, hogy hozzánk tartoznak, hogy törődünk velük, nincs szükségük rá, ajándék.

Közben oda értünk a Kálvintéri játékuzlethez. Bent éktelel zsivaj, beszéd, nevetés, próbálják a sipokat, felhúzzák a játékokat - nagy karácsonyi vásár! Játszanak a felnőttek a válogatás ürügye alatt. Mi is belekeveredünk a vásárlók tömegébe és nagy élvezettel kezdjük a mustrálgatást.

- A Károly fia tavaly lendkerekes autót kapott, nehogy most is azt válassz neki - szól rám a mindenkit figyelemmel kísérő Joli - Kati lánya meg varrókosarat kapott, nézd a tavalyi listát. -

Nem kell, mindenkit megkérdeztem ki mit szeretne és a szerint válogatok.

Na akkor jól van- nyugszik meg.

Belemerülök a színes, vidám vásár válogatás élvezetébe. Éppen most hoznak valami újabb szállítmányt kosarakba és erre mindenki odatolakodik. Persze én is. De hirtelen visszahuzodom, hogy utat engedjek egy fiatal, feketeruhás nőnek. Milyen gyenge vagyok, milyen fáradt lettem hirtelen - fekete ruha ... karácsony... csak egy emléket, egy régi karácsonyi ajándékot juttatott eszembe...

1942, egy meghívó, ide szólt nem messze - Muzem utca 17, I.em. dec. 22.-én lo órakor... lábam szinte gépiesen elindul...igen.. ez az, a volt Károlyi palota... itt voltam azon a decemberi délelőttön... fiatalon, keserűen, feketébe öltözve, mint előbb az az asszony...

Azon a tavaszon vitték el, az Egyesült Izzóból a férjemet, a büntetőszázaddal.. novemberre már itt volt a Vöröskereszt értesítése "férje hősi halált halt.." Egy kis mű-

anyag üzemben dolgoztam, amikor a meghívót kaptam a Baross Női Tábor Karácsonyi akciójára. Az üzem nődolgozói ragaszkodtak az elmenetelemhez. A férfiak érvei a szolidaritás, a féltés, a düh, és a gyengédség változatai voltak. Ilyeneket mondtak: véletlenül került a listára, /ez igaz volt/ ha rájönnek, még anyjuk sem lesz karácsonyra a fiainak - vagy: összeadjuk azt az összeget mi jó szívvvel, amit ott kapna és boldogan veszünk ajándékot a gyerekeknek, csak ne menjen el ezeknek a kegyelmes asszonyoknak a cirkuszára!

Főnökünk, akiben a kistőkések átlagos hibái megvoltak, emellett, bogaras, humanista intellektuel volt, és megértő, kereken kijelentette, hogy nem ad engedélyt a távozásra, de sietve hozzá tette, hogy kárpótlásul egyheti fizetésemet folyósítja.

Elhatározásom, hogy elmegyek, annál erősebb lett, minnél jobban igyekeztek a férfiak lebeszélni. - Igaz, harci kedvet kolléganőim biztatása is erősítette. Ők ilyeneket mondtak:

Bolond leszel ha bennük hagyod! Eddig egy fillért sem adtak sem neked, sem a gyerekeidnek, menj csak el. Nem lesz semmi bajod, ha szólnak valamit, majd kivágod magad. Ők hívtak!

Nekik adtam igazat, és engem még más is tüzelt: Azzal, hogy nem adtak segílyt, munkát, másodrendü polgárrá váltam, amit minden alkalmat megragadva tagadtam, ha most nem megyek el, akkor hivatalosan is elismerem, amit eddig tagadtam. Az üzemből indultam, ahol a munka leállt. Szaktársaim még egy utolsó kísérletet tettek, megtoldva eddigi felajánlásaikat: fejenként félheti fizetésüket ajánlva fel gyermekeimnek, ami ismerve a körülményeiket, nagyon meghatott. De én hajthatatlan voltam. Főnököm is ígéretetett és próbált lebeszélni, de ezen már csak mosolyogni tudtam és szinte vidáman intettem bucsut bekötött, feketefátylas fejemmel - és elmentem. Tudtam, hogy csak német hangzásu nevem miatt kerültem a meghívottak listájára.

A palota méltóságos félhomálya, csendje, csak fokozottabban érződött az első emeleti nagyteremben, ahol egy emelvényen, hosszú asztal mellett ültek már a kegyelmes és méltóságos hölgyek. Az emelvény mellett állt a feldiszített karácsonyfa, alatta sok kisebb, nagyobb csomag.

A teremben 40-50 asszony állt kopott, fekete ruhában, sápadtan, szótlantul. Szegénységük és elesettségük oly szembeütő volt az emelvényen ülő, ápolt, elegáns, ékszerektől ragyogó, látszólag fiatal hölgyekkel szemben, mintha nem is egyfajta, nem egyneműek volnának. A lépcsőn és a kapuban /jól megnéztem/ rendőrök! Tudomásom szerint én voltam az egyetlen, aki tévedésből van itt és aki ennek tudatában is van.

Az "akció" kezdetét vette. Az egyik hölgy /ugy mondták az ifju Horthyné volt/ röviden és elég tapintatlanul beszélt a hazáért hősi halált haltak gyermekeinek megsegítéséről,

amit az ő egyesületük jótékonyági akciója tett lehetővé.

Egy másik hölgy nevet olvasott egy listáról. Akiknek a nevét olvasták, odament, átvett egy borítékot egy harmadik hölgy kezéből, utána a karácsonyfánál kapott két csomagot. Egyikben flanel volt, másikban félkiló szaloncukor.

A feketeruhás asszonyok serege szótlanul fogyott. Csak a papirok zörgése hallatszott. Rám került a sor. Nagyon lassan mentem az emelvényhez, a hölgyek felsóhajtottak és többen szemükhöz emelték kegyetlen hideg fénnnyel ragyogó gyémántgyűrűs kezüket és a finom zsebkendő sarkát szemükhöz érintve pihegték: milyen fiatal és már özvegy - szegény!

Az elnöknő finom, bársonyos kezével egy pillanatra kezetfogott velem meghatottságában. Már a csomagok is a kezembe voltak, lassan mentem le a lépcsőn, belső diadallal, hogy becsaptam őket! Ha tudnák, hogy hetenként van nálam házkutatás és hatalmuk megdöntése életem célja, vajjon éppen így sajnálkoztak volna fiatalágomon?

A lépcsőn még lassan jöttem le, de izgalmam az utcán már urrá lett felettem és még a sarokról is vissza-vissza fordultam, vajjon nem jönnek-e utánam. A flanelt elajándékoztam, fiaimat soha nem érintette az ajándék, amit könyöradományként csak úgy kaphattak meg, hogy apjuknak - ki egy tiszta, szabad életért harcolt - életét vették egy gyökeréig rohadt rendszer gyűlölt urai. A "diszkrétén" átnyújtott borítékban pénz volt, könyöradomány, kevesebb, mint amennyi a ki nem fizetett munkánküli segéllyel járt volna.

Ma a hajdani "ajándékakció" teremben az Országos Műszaki Könyvtár, szép, modern olvasóterme van, ahol az asztal mellett ülök, kissé furcsálva figyelik, hogy én csak ülök, nézek, nem kérek könyvet...

Honnan tudnák, hogy éppen arra gondolok, soha többé nem lesz ebben az országban olyan karácsony, amikor ahhoz, hogy flanel ruhára való és félkiló szaloncukor kerüljön a karácsonyfa alá, meg kell halni az apukáknak...

Megyek vissza a játéküzletbe, és nem a szememmel, a szívemmel válogatom az ajándékokat, hogy érezzétek, azért kapjátok mert itt éltek, együtt velünk, hogy örüljetez ennek és érezzétek, hogy nálunk nincs szükség "jótékonyakcióra" ahhoz, hogy meleg ruha kerüljön kis testetekre, és apukátoknak csak munkáját kell adni és nem az életét, a félkiló szaloncukorért.

Oláh Istvánné

GONDOLATOK A NACIONALIZMUSRÓL.

/Befejező rész/

"A nacionalizmus... mennyi történelmi gazság történt már általa... Népek egymásrauszítása..." írta Ady Endre egyik cikkében.

Ujabb történelmünkön végigpillantva tragédiák sorát idézhetjük. - Mindnek végső okozója az egyszerű emberek millióit egy-egy rövid időszakra elkábitó "habzó hazafiság", "hazug hazafiság". /Ady szavaival/

1848-1849-ben a magyar főrendek büne volt, hogy a nemzetiségek a kezdeti rokonszenv után szembefordultak a magyar forradalommal. A jogaikat biztosító törvényt akkor hozták meg - 1849 július 21-én - amikor már megpecsételtetett a forradalom sorsa.

Kossuth emigrációjában felismerte a nemzetiségi kérdés páratlan fontosságát. Kossuth dunai konföderációról készített tervet és lemondott a területi integritás elvéről. A teljesen reakcióssá lett magyar uralkodóosztályok 1867-ben korlátolt rövidlátással és elvakultan kiegyeztek a Kárpát-medence lakosságának többségét kitevő nemzetiségek rovására. Kíméletlen elnyomás kezdődött. Azt hirdették: "a magyarság uralkodásra született nemzet". Az ország felsőbb rétegeinek számára "tejjel-mézzel folyó ország" lett Magyarország. A "nemzeti szupremácia" eszméje azokat is megfertőzte, akiknek nem volt "tejjel-mézzel folyó" az ország és ez a magyar nép többsége. A magyar munkásokat és agrárproletárokat éppen úgy sujtotta a rendőrkard és lópata, irtotta a csendőr-sortűz, ha emberi életet követeltek, mint az állítólag ő alájuk rendelt nemzetiségieket. És ebből az országból magyar dolgozók millióinak kellett tengerentúlra menni az éhhalál elől.

De a nacionalista méreg már ekkor mélyen hatott.

1914-ben a nép érdekeitől idegen rablőháború kitörésekor százezrek estek áldozatul a nacionalista uszításnak. Értették a háborút. "Vén Európa, homlokodon a szittya" Ujong egy költő. - "Ezt az új hajnalt köszöntöm rád magyarság. - S reád is, büszke germán" - így a másik lantos. Adynak ezt kellett írnia 1914-ben: "Im tábor vagyok gőgben egyedül."

A háború vértengere a nyomor eloszlatta a kezdeti nacionalista kábulatot, milliókat felébresztett és 1918-1919-ben az emberi haladás élére ugrottunk. A magyar vörös hadsereg a magyar és egyben a világszabadságért harcolt. A nép elkergette hazug urait. "Magyar ember, tót ember, orosz ember, minden ember egyforma itt. Irta Móricz Zsigmond egy utcai hangulatképében.

1919 ősze... A nemzetközi nagytőke fegyveres segítségével visszaülteti a nép nyakára a jó magyar grófokat és iparbárókat. Akasztófa erdővé válik 1919 őszétől az ország. 25 éven át minden megelőző időként meghaladó erővel folyik szószékről és katedráról, sajtóból, rádióból, filmről, az elemi iskoláktól az egyetemekig a sovíniszta uszítás. "Nemzeti" lett ismét Magyarország. Szinte ellenállás nélkül lettünk újból - az 1914-esnél csufosabb szerepben - "Germánia világbiro kardjának" hordozói.

Az 1914-es-nél is gyalázatosabb rablő háborúból utolsó csatlósként mint egy hadszíntérré, romhalmazzá, temetővé változtatott több mint nemzeti: "hungarista" Magyarország kerül-

tünk ki a második világháborúból.

1956-ban úgy tűnt, hogy "a letiport sárkány szőre ismét megmozdult, a régi világ szörnyei ujjáéledtek" /Móricz Zsigmondnak a nacionalizmusról írott szavai/ A burzsoázia, mely anyagi hatalmát elvesztette nálunk, sok évtizedes ideológiai vetése nyomán aratni tudott és ugyanugy mint 1914-1918 között, 1919 őszén majd 1941-1945 között, vértengerré és romhalmazzá akarta változtatni az országot.

Éppen az 1956-os tanulságok eredménye, hogy ma, bizvást mondhatjuk, jóval kisebb a nacionalista méreg veszedelme, mint korábban. Százezrek, akik 1956-ban pillanatnyilag össze-zavarodtak, az eltelt 3 év alatt a fejlődést mérlegelve immunisakká lettek e méreg iránt. De a betegség csirái még nem haltak el. Nyugati "barátaink" és a kapitalista restaurációban reménykedő hiveik mindent megtesznek, hogy a nemrég hatásosnak bizonyult nemzeti mérget ujjáélesszék.

Nekünk könyvtárosoknak kötelességünk, hogy mi a nemzeti katasztrófák sorozatát okozó burzsoá ideológiával Petőfi és Kossuth, Ady, Móricz és József Attila eszméit szegezzük szembe...

Remete László

KEDVES VENDÉGEI voltak könyvtárunknak az elmúlt hetekben. Három német szakszervezeti vezető: Heinz Bartsch, Güntner Haublein dr. és Manfred Bergner, a közalkalmazottak szakszervezete berlini bizottságának tagjai látogattak meg bennünket. Az igazgatóságon megismerkedtek a könyvtár munkájával, majd megnézték a központot és a 10.sz. kerületi könyvtárat. Elvittük őket a politikai plakátkiállításra is, amit nagy tetszéssel tekintettek meg. A német elvtársak a Közalkalmazottak Szakszervezete Budapesti Bizottságának vendégeként tartózkodtak hazánkban.

A szerkesztésért és kiadásért Révész Ferenc igazgató felel.
Budapest, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár sokszorosítása.
Szerkeszti és kiadja a Propaganda Osztály.

OLVASTA MÁR?

N.Sz.Hruscsov Amerikában.

Képes, színes beszámoló Hruscsov elvtárs amerikai utjáról.
Szovjetunió. 11.sz. nov.

Szander József: A kétszázéves Kazinczy.

"Minden magyar író az adósa."

Kortárs. 11.sz. nov. 681-685 old.

Galambos Péter: Az angol parlamenti választások eredményei.

Társadalmi Szemle. 11.sz. nov. 67-74 old.

Botka Ferenc: Majakovszkij a magyar munkásság színpadain.

Nagyvilág. 11.sz. nov. 1708-1715 old.

Kirchner Wolfram: Afrika ébredése.

Az afrikai népek természetes szövetségese a szocialista tábor.

Nemzetközi Szemle. 11.sz.nov. 59-72 old.

Harsányi István: A házasság lélektani kérdései. Ill.

A házassági problémák. Közös program. Harmonia. Fegyelmezett viselkedés. Önbizalom. Ill.

Élet és Tudomány. 47.sz. nov.15. 1483-1486, old.

Havasné Bede Piroska: Vác, a Dunakanyar városa. Ill.

A történelmi múlt város nagy jövőre hivatott.

Élet és Tudomány. 49.sz. nov.29. 1550-1554 old.

Csák Gyula: Budapesti eszpresszók.

Sajátos presszó - életforma a hajdani "kávéházak városában".

Irodalmi - művészeti presszók.

Élet és Irodalom. 47.sz. nov.20. 6 old.